

Результати та їх обговорення. В ході дослідження з'ясовано, що 53,8% опитаних зазначають, що страждають головним болем. Найбільш частими причинами виникнення цефальгії були відзначені психоемоційні навантаження (47,6%), підвищений внутрішньочерепний тиск (38%), тривале м'язове напруження (4,8%). 9,6% анкетованих не змогли вказати причину болю і списали його на безпричинний. Важливим є той факт, що лише 33,3% опитаних студентів зверталися за допомогою до фахівця, пройшли медичне обстеження і мають офіційний діагноз. Для подолання нападу головного болю 47,6% респондентів використовують Парацетамол або комбіновані препарати на його основі, 28,6% - комбінації спазмолітика (пітофенону гідрохлорид) і анальгетика (метамізол натрій). По 7,2% анкетованих віддають перевагу Дротаверину чи Ібупрофену, а 4,7% - Німесуліді або Кеторолаку. Слід зазначити, що 23,8% опитаних не ознайомилися з інструкцією перед застосуванням препарату і, відповідно, не дотримуються офіційних показань, протипоказань, рекомендацій за дозами і можливими побічними ефектами. Найбільш частою причиною вибору лікарського засобу стали в 64,3% випадків поради друзів, колег і родичів, у 9,5% - реклама лікарського препарату в засобах масової інформації (ЗМІ). 4,8% дізналися про застосовуваний препарат вивчаючи курс фармакології, а 2,4% - з мережі Інтернет. І лише 19% приймають лікарські засоби за схемою, індивідуально підібраною для них лікарем і під його регулярним контролем. 33,3% опитаних зазначили явища толерантності до препарату, причиною якої могло стати безконтрольне застосування препарату (порушення режиму дозування і кратності прийомів або вживання препарату від сумнівного виробника).

Висновки. В ході дослідження з'ясовано, що при виборі лікарського засобу від головного болю більшість студентів керуються не рекомендаціями лікаря або власними знаннями курсу фармакології (динаміка зберігається як під час, так і після вивчення дисципліни), а інформаційними буклетами ЗМІ чи порадами друзів та родичів, тобто займаються безвідповідальним самолікуванням.

Коновал Н.С.

ВИЗНАЧЕННЯ ДАВНОСТІ НАСТАННЯ СМЕРТІ У РАННЬОМУ ПОСТМОРТАЛЬНОМУ ПЕРІОДІ

Харківський національний медичний університет

**Кафедра судової медицини, медичного правознавства ім.засл.проф. М.С. Бокаріуса
Харків, Україна**

Науковий керівник: професор Ольховський В.О.

Проблема визначення давності настання смерті (далі – ДНС) залишається актуальною за рахунок значної похибки, яка сягає у ранньому постмортальному періоді 2-3 год. Напрямки дослідження цього питання базуються на вивченні окремих посмертних процесів у часі без комплексної оцінки цих процесів. Це обмежує коло інформації для визначення ДНС і збільшує похибку результатів. З іншого боку, для забезпечення дієвих оперативно-розшукових заходів при скоєнні злочинів проти життя і здоров'я особи визначення ДНС саме у ранньому постмортальному періоді з низькою похибкою є принципово важливим, бо воно сприяє швидкому і правильному розкриттю злочину.

В. Т. Бачинський та співавтори (2017) розробили лазерні поляриметричні критерії діагностики прижиттєвих та посмертних змін біологічних тканин і середовищ організму, зокрема, для встановлення ДНС, але цей сучасний метод є складним і високовартісним.

Темп і характер ранніх постмортальних процесів залежить не тільки від часу, але й від низки зовнішніх чинників і процесів безпосередньо у трупі. За даними В. М. Крюкова зі співавторами (1991) постмортальні процеси за своїм перебігом поділяються на 2 види: загальні (характер структури тканин, явища гіпоксії, порушення гомеостазу, що визначають вид посмертного процесу та його перебіг у часі) та особливі (генез смерті, вік і стать особи, стан її органів і тканин, алкоголемія, поза трупа, наявність одягу, температура і вологість навколишнього середовища тощо), що обумовлюють специфіку розвитку посмертного

процесу. Ми погоджуємося з авторами, що такі особливості обумовлюють перебіг постмортальних процесів у різних трупах по різному і збільшують похибку визначення ДНС.

У нашому дослідженні ми базуємося на цих засадах авторів за мети удосконалення їх у бік зменшення похибки визначення ДНС і формування комплексу необхідних і достатніх методів для цього з урахуванням впливу на труп ендогенних та екзогенних факторів.

Зазначене наше дослідження включає вивчення структурно-біохімічних змін різних видів м'язів трупа, а саме – скелетні (або поперечносмугасті м'язи), гладка м'язова тканина та міокард. Всебічно вивчивши їх з використанням комплексу сучасних і класичних методик (гістологічних, гістохімічних, імуногістохімічних та низки біохімічних досліджень) планується отримати нові цінні чинники визначення ДНС для осіб залежно від статі, віку, виду смерті. Облік структурно-біохімічних змін м'язів трупа здійснюється за допомогою авторських карток обліку, в яких ретельно виписано процес забору матеріалу в залежності від перебігу часу раннього постмортального періоду.

Наразі ми проводимо дослідження архівних матеріалів відділу судово-медичної експертизи трупів Харківського обласного бюро судово-медичної експертизи за 2016 і 2017 роки. Для цього нами розроблено реєстраційні картки обліку, що включають паспортну частину, загальні відомості щодо ДНС, стан трупних змін під час проведення судово-медичної експертизи трупа та наявність додаткових високотехнологічних методів визначення ДНС. Це дозволяє уніфікувати методологію отримання точності і значущості чинників, які наразі застосовуються судово-медичними.

У подальшому на підставі комплексного аналізу отриманих результатів власних досліджень буде запропоновано алгоритм дій судово-медичного експерта для визначення ДНС з малою похибкою за структурно-біохімічними змінами м'язів трупа.

Кравченко Е.В.

ОСОБЕННОСТИ АДАПТАЦИИ СТУДЕНТОВ ПЕРВОГО КУРСА К ОБУЧЕНИЮ В ВЫСШЕМ УЧЕБНОМ ЗАВЕДЕНИИ

Харьковский национальный медицинский университет

Кафедра медицинской биологии

Харьков, Украина

Научный руководитель: ст. преп. Рассоха И.В.

Адаптация студентов в начальный период обучения является одной из наиболее значимых проблем высшей школы. Новый образ жизни, увеличение учебной нагрузки, режим обучения оказывают непосредственное влияние на коммуникативные отношения в коллективе, формирование мотивации к обучению и усвоение учебной программы. В связи с этим цель работы – изучить особенности психологической адаптации студентов первого курса Харьковского национального медицинского университета (ХНМУ). В ходе работы нами было проведено два социальных опроса, которые характеризуют степень адаптации студентов к новому формату организации учебного процесса и иным условиям взаимодействия с окружающей социальной средой. Первый – диагностика учебной мотивации студентов по методу А.А. Реана и В.А. Якунина (Реан А.А., Якунин В.А., 2004) и второй – изучение уровней личностной и ситуационной тревожности по опроснику Спилберга-Ханина (Спилбергер Ч.Д., 1983). Объектом исследования – процесс адаптации студентов I курса 1-го и 3-го медицинских факультетов ХНМУ (n=120).

Одним из показателей адаптации первокурсников к процессу обучения является мотивация учебно-профессиональной деятельности, в связи с этим нами были проанализированы основные аспекты учебной мотивации. Это учебно-познавательные, профессиональные, коммуникативные, социальные мотивы, а также мотивы творческой самореализации, престижа, избегания неудачи. Результаты теста диагностики учебной мотивации показали, что 18% студентов профессиональные мотивы поставили на первое место, на второе – учебно-познавательные и социальные (по 16%). Мотивы творческой самореализации отметили для себя 15% респондентов. По результатам анкетирования